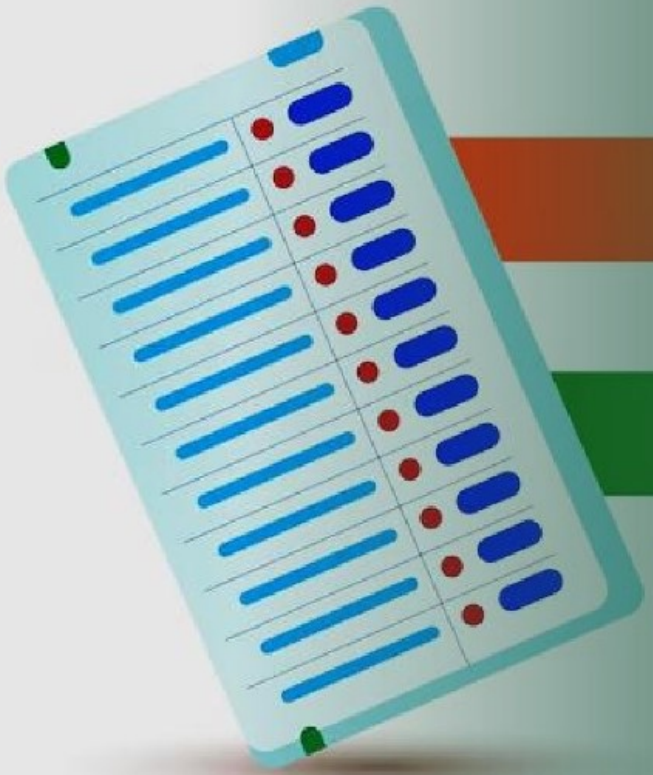
Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

সপ্তম শ্রেণীৰ পাঠ্যপুথি

সমাজ বিজ্ঞান

(দ্বিতীয় ভাগ)

অর্থনীতি আৰু ৰাজনীতি খণ্ডৰ আগকথা

পাঠ - ২৩

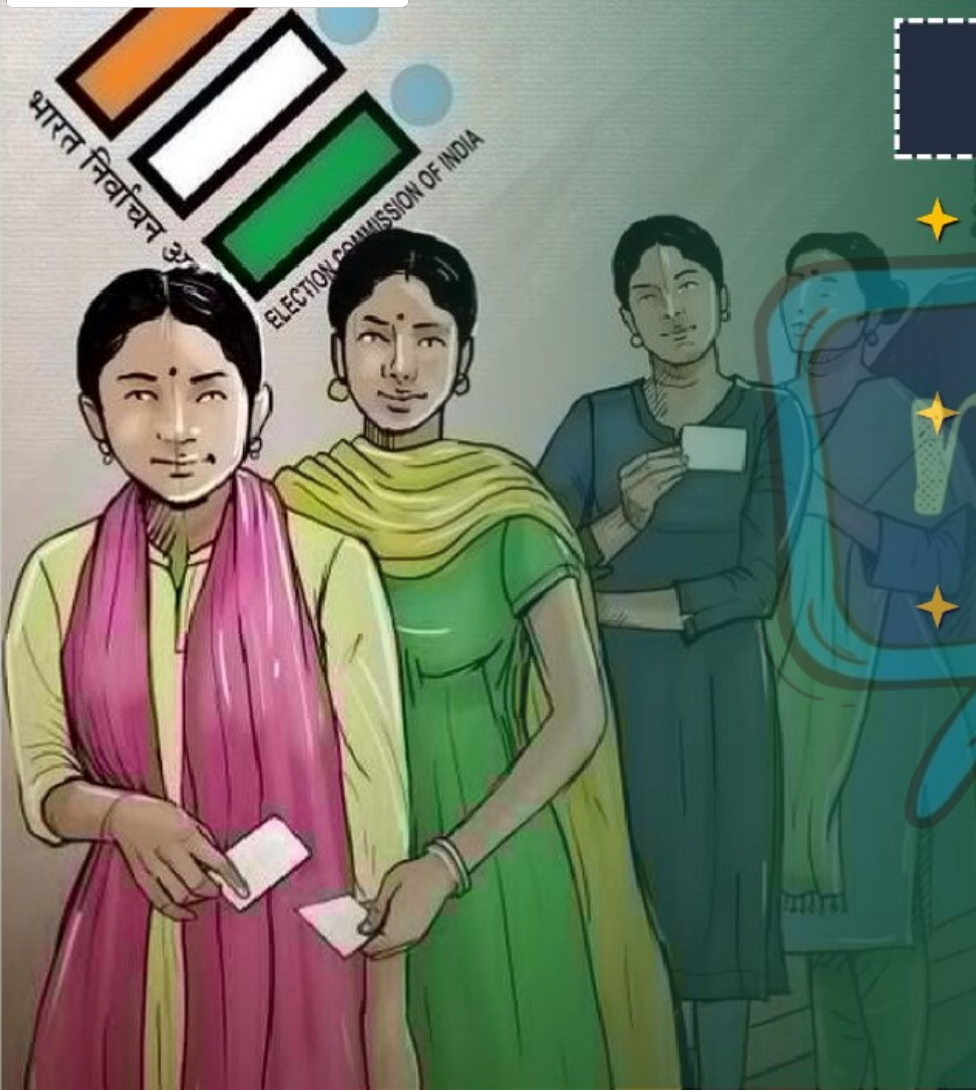
নির্বাচন আৰু নির্বাচনী প্রক্রিয়া

অংশ - ১

দর্শনা তালুকদাৰ

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

নিৰ্বাচন

- নিৰ্বাচন গণতান্ত্ৰিক শাসনৰ অন্যতম প্ৰধান বৈশিষ্ট্য।
- গণতান্ত্ৰিক চৰকাৰ গঠনৰ বাবে ই অতি প্ৰয়োজনীয়।
- এখন দেশৰ ভোটাৰসকলে নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ অন্তৰে অন্তৰে সাংবিধানিক পদ্ধতিৰে তেওঁলোকৰ মাজৰ পৰা প্ৰতিনিধি বাছি পঠিওৱা প্ৰক্ৰিয়াটোকে নিৰ্বাচন বোলে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- নিৰ্বাচন হৈছে এক উল্লেখযোগ্য মাধ্যম যাৰ জৰিয়তে মানুহে নিজৰ মতামত প্ৰকাশ কৰে।
- ভাৰতবৰ্ষত ৫ বছৰৰ মূৰে মূৰে নিৰ্বাচন অনুষ্ঠিত হয়।
- সকলো ভাৰতীয় নাগৰিকে ১৮ বছৰ বয়সৰ পৰা ভোটাধিকাৰ সাব্যস্ত কৰিব পাৰে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- ধৰ্ম, জাতি, ভাষা আৰু লিংগ নিৰ্বিশেষে সেই প্ৰয়োজনীয় নিৰ্দিষ্ট বয়সৰ সকলো প্ৰাপ্তবয়স্ক নাগৰিকে ভোটাধিকাৰ লাভ কৰে বাবে ইয়াক সাৰ্বজনীন প্ৰাপ্তবয়স্ক ভোটাধিকাৰ বোলা হয়।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

নিৰ্বাচনৰ প্ৰকাৰ

- প্ৰত্যক্ষ নিৰ্বাচন
- পৰোক্ষ নিৰ্বাচন

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

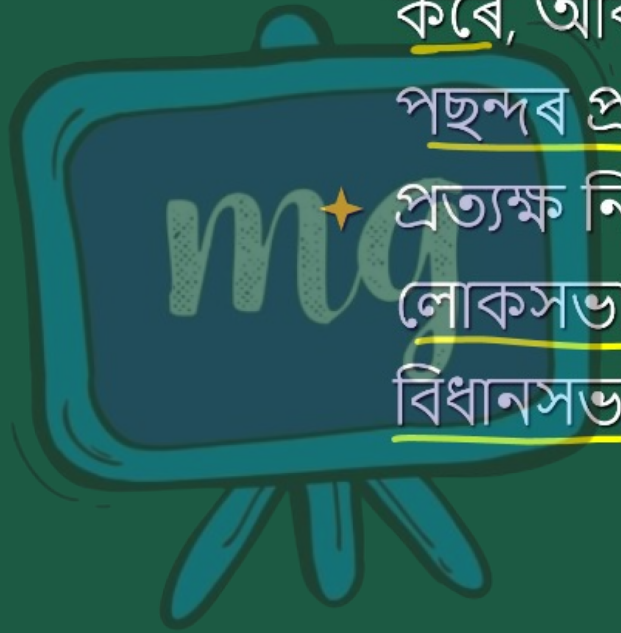

১। প্রত্যক্ষ নির্বাচন

- যি নির্বাচনত ভোটাৰসকলে প্রত্যক্ষভাৱে প্রতিনিধি নির্বাচন কৰে, সেই নির্বাচনক প্রত্যক্ষ নির্বাচন বোলা হয়।
- এনে নির্বাচনত ভোটাৰসকলে ব্যক্তিগতভাৱে ভোটগ্রহণ কেন্দ্রলৈ যায়।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- তেওঁলোকে পোনপটীয়াকৈ ভোটদান কৰে, আৰু প্ৰাৰ্থীৰ মাজৰ পৰা নিজৰ পছন্দৰ প্ৰতিনিধি নিৰ্বাচন কৰে।
- প্ৰত্যক্ষ নিৰ্বাচনৰ উদাহৰণ হ'ল লোকসভাৰ সাংসদ নিৰ্বাচন আৰু বিধানসভাৰ বিধায়ক নিৰ্বাচন।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

২। পৰোক্ষ নিৰ্বাচন

- যি নিৰ্বাচনত ভোটাৰে পোনপটীয়াকৈ অংশগ্ৰহণ কৰাৰ সলনি তেওঁলোকৰ দ্বাৰা নিৰ্বাচিত হোৱা প্ৰতিনিধিসকেল নিৰ্বাচনত অংশগ্ৰহণ কৰে। সেই নিৰ্বাচনক পৰোক্ষ নিৰ্বাচন বোলা হয়।
- এনে নিৰ্বাচনত নিৰ্বাচিত প্ৰতিনিধিসকলে প্ৰত্যক্ষভাৱে অংশগ্ৰহণ কৰে। এই নিৰ্বাচনত ভোটাৰৰ কোনো প্ৰত্যক্ষ ভূমিকা নাই।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- উদাহৰণস্বৰূপে ভাৰতৰ ৰাষ্ট্রপতি আৰু উপ-ৰাষ্ট্রপতি পৰোক্ষভাৱে জনসাধাৰণে নিৰ্বাচন কৰে।
- এই নিৰ্বাচনত ৰাজ্যসভাৰ সদস্যসকলেও পোনপটীয়াকৈ অংশগ্রহণ কৰে।
- সেয়েহে ৰাষ্ট্রপতি নিৰ্বাচনত জনসাধাৰণৰ ভূমিকা পৰোক্ষ।
- গতিকে ৰাষ্ট্রপতি নিৰ্বাচন সাংসদসকলৰ বাবে প্রত্যক্ষ নিৰ্বাচন আৰু সাংসদ নিৰ্বাচন কৰা ভোটাৰৰ পৰোক্ষ নিৰ্বাচন।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

ৰাজনৈতিক দল

- ৰাজনৈতিক দল গণতন্ত্ৰৰ অন্যতম গুৰুত্বপূৰ্ণ অংশ।
- নিৰ্বাচনৰ গণতান্ত্ৰিক ব্যৱস্থাত ভোটাৰ যিদৰে অপৰিহাৰ্য, ৰাজনৈতিক দলসমূহো অপৰিহাৰ্য।
- বিশেষকৈ ৰাজনৈতিক দলসমূহে প্ৰতিনিধিত্বমূলক গণতন্ত্ৰত অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

- আমাৰ দেশত কেইবাটাও ৰাজনৈতিক দল আছে।
- ইয়াৰে কিছুমান ৰাষ্ট্ৰীয় দল হোৱাৰ বিপৰীতে কিছুমান আঞ্চলিক দল।
- ইয়াৰে প্ৰত্যেকটো কিছুমান বিশেষ আদৰ্শৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি গঢ় লৈ উঠিছে।
- এটা ৰাজনৈতিক দল নিজৰ নিজৰ মতাদৰ্শগত কথাৰ ওপৰত গুৰুত্ব দি নিজৰ জাতিব্যাপী সাংগঠনিক শক্তিৰ ভিত্তিত বৃদ্ধি পায়।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

ৰাষ্ট্ৰীয় দল

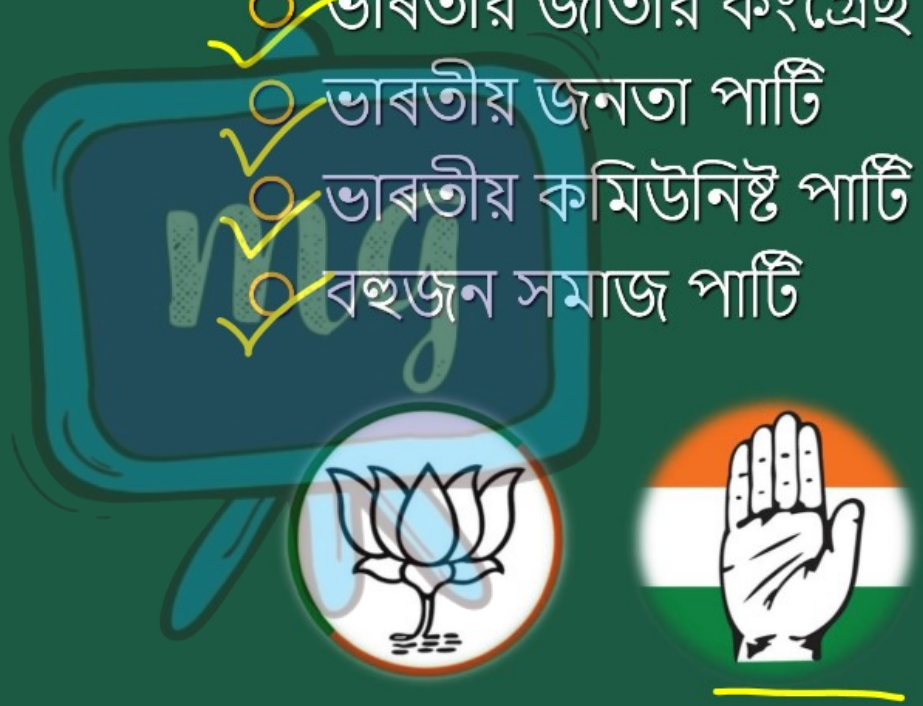
- এটা ৰাষ্ট্ৰীয় ৰাজনৈতিক দল হিচাপে মৰ্যাদা লাভ কৰিবলৈ হ'লে নিৰ্বাচন আয়োগৰ পৰা স্বীকৃতি লাভ কৰিব লাগিব।
- তদুপৰি দেশৰ তিনিখন বা তাতোকৈ অধিক ৰাজ্যত নিৰ্বাচনত প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা কৰাৰ বাবে দলটোৱে নিৰ্বাচনী আয়োগত পঞ্জীয়ন কৰিব লাগিব।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

ৰাষ্ট্ৰীয় দলৰ উদাহৰণ —

- ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছ
- ভাৰতীয় জনতা পার্টি
- ভাৰতীয় কমিউনিষ্ট পার্টি
- বহুজন সমাজ পার্টি

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

আঞ্চলিক দল

- আঞ্চলিক দলসমূহ এটা অঞ্চলৰ আর্থ-সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিক উন্নয়নৰ লক্ষ্যৰে আঞ্চলিক আগ্রহেৰে বৃদ্ধি পায়।
- নির্বাচন আয়োগৰ পৰা স্বীকৃতি লাভ কৰিলেহে এই দলসমূহক আঞ্চলিক দল বুলি কোৱা হয়।

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

আঞ্চলিক দলৰ উদাহৰণ —

- অসম গণ পৰিষদ (অসম)
- আকালি দল (পাঞ্জাব)
- তেলেগু দেশম (অন্ধ্ৰ প্ৰদেশ)

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

মূল্যায়ন

১। ভাৰতত পৰোক্ষ নিৰ্বাচনৰ জৰিয়তে কাক নিৰ্বাচন কৰা হয় ?

(ক) ৰাষ্ট্ৰপতি আৰু উপ ৰাষ্ট্ৰপতি

(খ) লোকসভাৰ সাংসদ

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

২। তলৰ কোনটো দল ৰাষ্ট্ৰীয় দল ?

(ক) অসম গণ পৰিষদ

(খ) ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছ ✓

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শিক্ষাৰ অধিকাৰ
সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম
সকলোৱে পঢ়ো সকলোৱে আগবাঢ়ো

৩। সত্য-অসত্য বিচাৰি উলিওৱা -

(ক) নির্বাচন দুই প্রকাৰৰ। (সত্য-অসত্য)

(খ) প্রত্যক্ষ নির্বাচনত ভোটাৰে প্রত্যক্ষভাবে অংশগ্রহণ নকৰে। (সত্য-অসত্য)

(গ) আকালি এটা আঞ্চলিক দল। (সত্য-অসত্য)